

Parlamentul României Camera Deputaților

Domnului judecător

Valer Dorneanu,

Președintele Curții Constituționale a României

Stimate domnule Președinte,

În conformitate cu art. 146 lit. a) din Constituție și în baza art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, parlamentarii menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a Legii privind unele măsuri aplicabile în anul 2020 referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați (PL-x nr. 655/2019), propus spre adoptare prin angajarea răspunderii Guvernului la data de 12 decembrie 2019 în ședința comună a

Camerei Deputaților și Senatului, pe care o considerăm în contradicție flagrantă cu prevederi din Constituția României, republicată, pentru motivele expuse în continuare:

1. Incalcă în mod vădit **dispozițiile art 114** din Constituție, text în baza căruia guvernul și-a întemeiat demersul, a cărui interpretare a fost lamurită de Curtea Constituțională prin mai multe decizii OBLIGATORII, potrivit art.147 al 4 din Constituție, care au stabilit condițiile în care guvernul își poate angaja răspunderea;

2. Incalcă în mod flagrant dispozițiile art 2 alin.1 din Constituție care stabilesc ca “Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum.”

Voința poporului român a fost exprimată în mod categoric prin **Referendumul organizat la data de 26 mai 2019**, la solicitarea Președintelui României, împotriva adoptării fără dezbateri de către guvern, prin procedura delegării legislative, a unor acte normative în materia organizării judiciare;

3. Incalcă în mod evident **art. 61 alin. (1)** din Legea fundamentală, “Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.”

În dezvoltarea motivelor expuse anterior, arătăm următoarele:

1. Cu privire la primul motiv reținem că prin **Decizia nr.1557 din 3 noiembrie 2010** Curtea Constituțională a statuat că la modalitatea simplificată de legiferare prin angajarea răspunderii se poate ajunge în extremis, atunci când adoptarea proiectului de lege în procedura obișnuită sau în procedura de urgent nu mai este posibilă.

Proiectul de lege prezentat Parlamentului de către guvern la data de 12 decembrie 2019 își are soriginea în O.U.G. 7/2019 prin care Guvernul, printre altele, a identificat o soluție temporară apreciată ca necesară Institutului Național al Magistraturii pentru o mai bună pregătire a instituției în vederea aplicării dispozițiilor din Legea nr.242/2018 pentru modificarea și

completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, referitoare la adecvarea pregătirii viitorilor magistrați la nivelul de dezvoltare al societății românești de astăzi.

La data de 20 februarie 2019 a fost înregistrat la Camera Deputaților **Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.7/2019 privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii (PL-x 51/2019).**

Printre dispozițiile aflate în **Ordonanța de Urgență nr. 7/2019 se află și cele referitoare** la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, respectiv articolele 1-12.

La data de **25 martie 2019 Camera Deputaților a adoptat** Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței, în temeiul art. 115 alin. (5) din Constituție, ca urmare a depășirii termenului de 45 de zile.

La Senat proiectul a fost **înregistrat sub nr. L 149/2019** solicitându-se raport de la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări. După depunerea raportului, ca urmare a dezbaterilor din **11 iunie 2019 Plenul Senatului a dispus retrimiteria** la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări pentru întocmirea unui raport suplimentar. **Prin raportul suplimentar din 25 iunie 2019 s-a propus respingerea Ordonanței de urgență nr. 7/2019.**

La 03 iulie 2019, în cadrul dezbaterilor din Plenul Senatului s-a hotărât resesizarea Comisiei pentru un nou raport suplimentar.

În prezent, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări urmează să **finalizeze și să înainteze Plenului Senatului spre dezbateri cel de-al doilea raport suplimentar.**

În ședința din data de 10 decembrie 2019, în prezența și la solicitarea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii și ai Ministerului Justiției, Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat a decis să finalizeze procedura parlamentară privind dezbaterile și adoptarea acestui proiect în prima sesiune ordinară a anului 2020, având în vedere următoarele aspecte:

- admiterea la Institutul Național al Magistraturii în anul 2019 s-a derulat pe aceeași procedură și cu considerarea aceleiași durate și structuri a studiilor ca și în reglementările anterioare O.U.G. nr. 7/2019; această situație a fost considerată ca tranzitorie și doar pentru anul 2019, având în vedere unele considerente de ordin tehnic și de resurse necesare aplicării noilor proceduri;

- nu există urgență pentru a reglementa modificări tot cu caracter tranzitoriu privind admiterea la Institutul Național al Magistraturii pentru anul 2020, soluția ce se va adopta urmând a avea un caracter permanent;

- atât parlamentarii, ca reprezentanți ai autorității legiuitoare, cât și Consiliul Superior al Magistraturii, ca reprezentanți ai autorității judecătorești și Ministerul Justiției, ca reprezentant al autorității executive, au convenit că admiterea la Institutul Național al Magistraturii, structura și durata studiilor trebuie să facă obiectul unei soluții atent analizate și larg acceptate.

Deși **reprezentanții Ministerului Justiției cunoșteau stadiul Proiectului de Lege** în cauză, au înțeles să promoveze, prin angajarea **răspunderii Guvernului**, o procedură care elimină participarea parlamentarilor, și a asociațiilor profesionale invitate să ia parte la lucrările comisiei pentru a putea susține eventuale soluții de îmbunătățire a actului normativ supus aprobării, de la dezbaterile din cadrul comisiilor de specialitate și Plen.

Demersul nejustificat și excesiv al Guvernului ar putea genera grave distorsiuni în funcționarea justiției din România. Aceasta cu atât mai mult cu cât procedura parlamentară privind Institutul Național al Magistraturii ar putea fi finalizată cu o altă soluție legislativă față de cea propusă de Guvern prin angajarea răspunderii.

În ceea ce privește **urgența considerată de Guvern** ca motiv pentru promovarea unor modificări prin procedura angajării răspunderii, aceasta **nu poate fi reținută**.

În prezent, dispozițiile referitoare la formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați **sunt în derulare și se aplică în**

conformitate cu prevederile conținute de Ordonanța de Urgență nr. 7/2019, prevederi ce produc efecte depline până la finalizarea procedurii parlamentare de adoptare sau respingere a Ordonanței.

Modificările propuse prin angajarea răspunderii urmează să fie aplicate spre sfârșitul anului 2020 sau chiar 2021 în condițiile în care în anul 2019 Institutul National al Magistraturii nu a reușit să finalizeze examenul de admitere, fiind doar demarata procedura de examen prevăzută să se finalizeze la data de 28 februarie 2020.

In jurisprudența Curții Constituționale se arată fără echivoc că angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege urmărește ca acesta să fie adoptat în condiții de maximă celeritate, conținutul reglementării vizând stabilirea unor măsuri urgente într-un domeniu de maximă importanță, iar aplicarea acestora trebuie să fie imediată.

Măsuri urgente cu aplicare imediată se regăseau în varianta Proiectului de lege privind unele măsuri pentru asigurarea bunei funcționări a instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea în anul 2020, transmis de Guvern către Parlament la data de 11 decembrie 2019, proiect conținând trei articole, din care două vizau prorogarea intrării în vigoare a unor institutii ce ar fi trebuit să fie aplicabile de la 1 ianuarie 2020, dar pentru a căror aplicare nu au fost identificate resursele necesare, iar cel de al treilea viza scolarizarea în cadrul I.N.M.

În spiritul bunei colaborări dintre puterile statului, Senatul, în calitate de cameră decizională, a luat act de preocuparea Guvernului și a sistemului judiciar cu privire la insuficiența pregătire pentru intrarea în vigoare a unor dispoziții la data de 1 ianuarie 2020, și a decis, în unanimitate, adoptarea Legii de aprobare a O.U.G. 92/2018 cu amendamente prin care au fost prorogate termenele care se regăseau și în proiectul Guvernului, în situația pensionării anticipate (unul din punctele în dezbateri) termenul fiind prorogat chiar cu doi ani față de doar un an în proiectul guvernamental.

Faptul că Guvernul nu poate întrerupe un proces de legiferare a fost deja stabilit prin Decizia CCR nr. 1431/2010.

Curtea a soluționat un conflict de constituționalitate între Guvern și Parlament cu privire la un proiect legislativ aflat în procedură parlamentară și a statuat: „Curtea constată că angajarea răspunderii Guvernului asupra proiectului Legii educației naționale, în condițiile

în care proiectul de lege se afla în proces de legiferare la Senat, în calitate de Cameră decizională, a declanșat un conflict juridic de natură constituțională între Guvern și Parlament, întrucât prin exercitarea de către Guvern a unei competențe, cu nerespectarea cadrului constituțional care o circumstanțiază, s-a încălcat competența Parlamentului de unică autoritate legiuitoare.”

Prin urmare, considerăm că este de domeniul evidenței că Guvernul avea obligația legală de a aștepta finalizarea procedurii parlamentare cu privire la **Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.7/2019 privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii (PL-x 51/2019).**

2. Cu privire la cel de al doilea motiv de neconstituționalitate referitor la încălcarea suveranității poporului român astfel cum a fost exprimată prin Referendumul din data de 26 mai 2019, aducem în discuție în mod special **intrebarea numărul 2** prin care cetățenii au fost chemați **sa își exprime opinia** și cu privire la interzicerea adoptării de către Guvern a ordonanțelor de urgență în domeniul organizării judiciare.

Legea fundamentală a instituit 3 modalități de legiferare: una firească, uzuală, care aparține Parlamentului ca unică autoritate legiuitoare a țării și două excepționale care aparțin Guvernului, ca autoritate legislativă delegată în condițiile art.114, angajarea răspunderii, și ale art.115, ordonanțele de urgență, arată Curtea Constituțională în Decizia nr.1557/2009.

Asadar, din perspectiva naturii lor, există identitate între cele două instituții, atât angajarea răspunderii cât și ordonanțele de urgență reprezentând modalități nefirești de legiferare ce pot fi utilizate doar în situații excepționale.

Consecințele angajării răspunderii pot fi însă mult mai grave întrucât proiectul de lege propus într-o asemenea procedură poate fi adoptat fără dezbateri, fără explicații, Guvernul putând respinge pur și simplu orice amendament, spre deosebire de procedura de adoptare a

ordonanțelor de urgență care intră în vigoare doar după depunerea lor spre dezbateri la Camera Deputaților sau Senat și pot astfel fi corectate eventuale greșeli sau derapaje.

Angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege reprezintă o modalitate legislativă indirectă de adoptare a unei legi care, neurmând procedura parlamentară obișnuită, este practic adoptată tacit în absența dezbaterilor, arată CCR în decizia anterior menționată.

Prin **Hotărârea nr.2 din 27 iunie 2019** referitoare la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului național din 26 mai 2019 și la confirmarea rezultatelor acestuia, Curtea Constituțională a constatat că problematica supusă referendumului este una amplă și complexă cu un pronunțat caracter tehnic și de specialitate juridică, reținând totodată că fost **exprimată o voință cu efect politic și nu juridic**, de orientare a autorităților cu privire la voința majorității cetățenilor.

A ignora această realitate politică prin invocarea formală a lipsei unei întrebări specifice la ultimul referendum înseamnă, de fapt, a încălca voința poporului care în proporție de 86% a votat împotriva adoptării de către Guvern a unor acte normative fără dezbateri, netransparent.

Referendumul, indiferent de caracterul său decizional sau consultativ, reprezintă o modalitate de exercitare a suveranității naționale. Faptul că, în cazul referendumului consultativ, nu este stabilită o normă, o conduită de urmat, nu se traduce într-o lipsă a efectelor acestui referendum. Nici nu ar fi admisibil într-un stat de drept ca voința populară, exprimată cu o largă majoritate (numărul votanților care s-au exprimat împotriva adoptării de către Guvern a unor acte fără dezbateri, întrebarea nr.2, a fost chiar mai mare decât cei care s-au pronunțat cu privire la întrebarea nr.1 privind interzicerea amnistiei și grațierii) să fie ignorată de reprezentanții aleși ai poporului.

3. Prin angajarea răspunderii, Guvernul a încălcat prevederile constituționale privind unica autoritate legiuitoare reprezentată de Parlament și Decizia Curții Constituționale nr. 1557/2009.

Potrivit art. 61 din Constituție: „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și **unica autoritate legiuitoare a țării.**”

În conformitate cu **art. 114 din Constituție** „**Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, asupra unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege.**”

În condițiile în care, **în cadrul dezbaterilor parlamentare există proiecte de lege sau inițiative** legislative care urmează să reglementeze diferite aspecte ale vieții politice sau sociale, **Guvernul este ținut în a se prezenta la dezbaterile parlamentare și a susține puncte de vedere și a formula amendamente.**

Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe cauze **cu privire la conflictul care se naște între procedura legislativă parlamentară în derulare și inițiativa legislativă recunoscută** Guvernului pe **cale de excepție** de a promova acte normative.

În **Decizia 1557/2009**, Curtea Constituțională a considerat că „**angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege nu poate fi făcută oricând, oricum și în orice condiții, deoarece această modalitate de legiferare reprezintă, într-o ordine firească a mecanismelor statului de drept, o excepție.**”

Prin aceeași Decizie, Curtea a stabilit că: „**dreptul Guvernului de a stabili conținutul și structura unui proiect de lege nu este absolut**, el trebuind să se supună unor **condiții impuse** ori desprinse din realitate sau de caracterul vital al legii pentru programul său de guvernare. **A ignora astfel de limitări echivalează cu subminarea unui raport echilibrat între puterile statului**, negând până la **anihilare rolul de legiferare ca funcție principală a Parlamentului**, prin minimalizarea conceptului de reprezentativitate, întrucât **numai senatorii și deputații ca deținători de funcții publice alese reprezintă poporul**, fiind deci, potrivit art. 69 alin. (1) din Constituție, în serviciul acestuia.”

Avind în vedere cele arătate, considerăm că Guvernul a încălcat principiul securității juridice consacrat de **art. 1 alin. (4) și art. 61 alin. (1)** din Constituție, suveranitatea poporului exercitata prin referendum potrivit art.2 alin (1), jurisprudenta Curtii Constitutionale în interpretarea art.114 din Constituție, astfel încât se impune admiterea sesizării și constatarea că modificările asumate de Guvern cu privire la **Legea privind unele măsuri aplicabile în anul 2020 referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați (PL-x nr. 655/2019)** sunt neconstituționale.